

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده پرستاری و مامایی رازی
پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته پرستاری
(گرایش روان پرستاری)

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش براساس الگوی اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری
از سوء مصرف مواد مخدر در دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهرستان
راور در سال ۹۶-۹۷

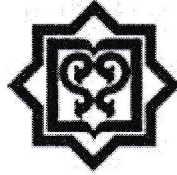
توسط: محمد حسین فدایی کرمانی

استاد راهنما (اول): سکینه میری

استاد راهنما (دوم): دکتر جمیله فرخ زادیان

استاد مشاور آمار: رضا گوجانی

سال تحصیلی: ۱۳۹۶-۱۳۹۷



Kerman University of Medical Sciences

Faculty of Nursing and Midwifery

In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

(M.Sc)

Title:

**The Effect of Education Based on Health Belief Model on Drug Abuse
Prevention Behaviors in Secondary High School Students in Ravar, 2016-
2017**

By:

Mohammad Hosein Fadaei Kermani

Supervisors:

1- Sakine Miri

2- Dr. Jamile Farokhzadian

Advisors:

Reza Gojani

Year:2018

مقدمه و اهداف: مصرف مواد مخدر یکی از معضلات بشری در سال‌های اخیر است که پایه‌ها و بنیان‌های جامعه انسانی را تضعیف می‌کند و یکی از مهمترین استراتژی‌های پیشگیری از اعتیاد آگاه‌سازی افراد از طریق آموزش می‌باشد. پژوهش‌های متعددی اهمیت دوران نوجوانی را برای شروع سوء مصرف مواد مخدر تایید کرده‌اند. سوء مصرف مواد مخدر یک مشکل خطرناک و شایع در میان نوجوانان است. تلاش برای آموزش رفتارهای پیشگیری کننده جهت حفظ سلامت آنان، به ویژه پسران نوجوان به منزله حفظ هر چه بیشتر سلامت جامعه می‌باشد. در آموزش بهداشت استفاده از مدل‌ها به منظور کمک عملی به طراحی برنامه‌های تأثیرگذار آموزشی صورت می‌گیرد. هدف این مطالعه تعیین اثر بخشی آموزش بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی بر رفتارهای پیشگیری از سوء مصرف مواد در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه بود.

روش بررسی: در این مطالعه کارآزمایی بر روی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه مدارس شهرستان راور در سال ۱۳۹۶ انجام شد. ۱۲۰ نفر دانش‌آموز برای دو گروه مداخله و کنترل (۶۰ نفر در هر گروه) انتخاب گردید. مداخله این مطالعه یک برنامه آموزش مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی بود که طی چهار جلسه آموزشی ۷۵ دقیقه‌ای برای دانش‌آموزان گروه مداخله انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه رفتارهای پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر بر اساس مدل اعتقاد بهداشتی بود که در دو مرحله قبل و یک ماه بعد از آموزش تکمیل گردید. داده‌های پرسشنامه‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS/24 تجزیه و تحلیل شد. سطح معنی داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: در مرحله پیش از آزمون میانگین نمره رفتارهای پیشگیری کننده از سوء مصرف مواد در گروه مداخله (۱۳۳/۱۴۳) نسبت به گروه کنترل (۱۴۹/۱۱±۲/۸) کمتر بود (p= ۰/۰۰۱، t= -۶/۹۱۲) و این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود. در مرحله پس از آزمون میانگین نمره رفتارهای پیشگیری کننده از سوء مصرف مواد در گروه مداخله

ب

($177/13 \pm 4/8$) نسبت به گروه کنترل ($148/4 \pm 9/3$) افزایش چشمگیری داشت و اختلاف بین این دو گروه از نظر

آماری معنی دار بود. ($t=13/548, p=0/001$).

نتیجه گیری: آموزش مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی در رفتارهای پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و ابعاد

آن تاثیر معنی داری داشته است. لذا پیشنهاد می شود جهت تقویت رفتارهای پیشگیری کننده از سوء مصرف مواد مخدر

در توجوانان به خصوص پسران مقطع دبیرستان دوره های آموزش مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی توسط پرستاران

جامعه نگر و روان پرستاران برگزار گردد.

واژه های کلیدی: مدل اعتقاد بهداشتی، پیشگیری، اعتیاد، سوء مصرف مواد مخدر، دانش آموز

Abstract

Background and Objectives: Drug use is one of the human dilemmas in recent years that undermines the foundations of human society, and one of the most important strategies for preventing addiction is to inform people through education. Several studies have confirmed the importance of adolescence to start drug abuse. Drug abuse is a dangerous and prevalent problem among adolescents. The efforts to teach preventive behaviors and protect their health, especially boys, are accounted as the protection of community health as a whole. In health education, the models are used to help practically design effective educational programs. The purpose of this study was to determine the effectiveness of health belief model-based education (HBM) on preventive behaviors of drug abuse in the second period high school students.

Methods: This is a semi-experimental trial study conducted on the second period high school students in Ravar city in 2017. 120 students were selected for intervention and control groups (60 in each control and intervention groups). Intervention of this study was a Health Belief Model-Based Education program that was performed during four 75-minute training sessions for students in the intervention group. The data gathering tool was HBM-based Drug Abuse Preventive Behavior Inventory which was completed in two stages before and one month after the training. Data were analyzed using SPSS / 24. The significance level in the tests was considered to be 0.05.

Results: The pre-test mean score of drug abuse preventive behaviors in the intervention group (133.1 ± 3.4) was lower than the pre-test mean score of drug abuse preventive behaviors in the control group (149.11 ± 2.8) ($t = - 6.912, p = 0.001$). And this difference was statistically significant. The mean score of the drug abuse preventive behaviors in the post-test in the intervention group (177.4 ± 13.8) was significantly higher than the mean score of the drug abuse preventive behaviors in the control group (4.9 ± 3.9) 148) and the difference between the two groups was statistically significant. ($t = 13.548, p = 0.001$).

Conclusion: health belief model-based education has had a significant effect on drug abuse preventive behaviors and its dimensions. Therefore, it is suggested that HBM-based education courses be conducted by community-based nurses and psychiatric nurses so as to reinforce drug abuse preventive behaviors in adolescents, especially high school boys.

Keywords: Health Belief Model, Prevention, Addiction, Drug Abuse, Student



دانشگاه علوم پزشکی کرمان
تحصیلات تکمیلی دانشگاه

بسمه تعالی
صورتجلسه دفاع از پایان نامه

تاریخ: ۹۶/۱۲/۲۶
شماره: ۹۶/۱۸۶/۱۱۷
پیوست:

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی آقای محمدحسین فدائی کرمانی دانشجوی کارشناسی ارشد روانپرستاری ورودی ۹۴ تحت عنوان "بررسی تأثیر آموزش بر اساس الگوی اعتقاد بهداشتی بر آگاهی و نگرش نسبت به پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر در دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهرستان راور در سال ۱۳۹۵" به راهنمایی خانم سکیه میری و خانم دکتر جمیله فرخزادیان در ساعت ۹ روز شنبه مورخ ۹۶/۱۲/۲۶ با حضور اعضای محترم هیات داوران متشکل از:

سمت	نام و نام خانوادگی	امضا
الف : استاد راهنما	خانم سکیه میری خانم دکتر جمیله فرخزادیان	
ب : استادمشاور	آقای رضا گوجانی	
ج : عضو هیات داوران (داخلی)	خانم گلناز فروغ عامری	
د : عضو هیات داوران (خارجی)	خانم دکتر بهمناز باقریان	
ه : نماینده تحصیلات تکمیلی	خانم دکتر پروین منگلیان	

تشکیل گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه بسیار خوب و نمره ۱۸ هجرت مورد تأیید قرار گرفت.

دکتر فیروزه میرزایی رابر

مهر و اسامی معاون آموزشی دانشکده

۹۷/۱/۱۹

